

Bilaga 2 till kommunfullmäktiges protokoll 2005-12-12 § 5

Svar på interpellation (2005:54) om Förenklad biståndsbedömning för personer över 80 år av Margareta Björk (m)

Projektet med hemtjänst med förenklad biståndsbedömning innebär att boende i ordinärt boende i Norrmalm eller Hägersten som är 80 år eller äldre har rätt att ansöka om 1-4 timmar hemtjänst i månaden med förenklad biståndsprövning. Hemtjänsten ska avse serviceinsatser, men pensionären bestämmer själv vilka insatserna ska vara. De kan vara allt från hemmets skötsel till promenader och ledsagning till fritidsaktiviteter. Insatserna ska normalt ske dagtid. Pensionärerna betalar antingen kommunens självkostnadspris 180 kr/timmen eller enligt hemtjänsttaxan. Det har funnits flera syften med projektet. För det första har det varit förebyggande, för att motverka att större hjälpbehov uppstår. Det har varit trygghetsskapande- äldre personer ska kunna få hjälp med sådant de inte klarar själva längre. Att äldre ska kunna bibehålla psykisk och fysisk rörlighet är också ett syfte. Sist men inte minst är ett syfte att ge livskvalitet till äldre. Projektet är också ett försök att förenkla biståndshandläggarnas arbete. Hemtjänst med förenklad biståndsprövning ger alltså pensionärerna fullt inflytande över insatserna de önskar.

1. Vilka ekonomiska förutsättningar har givits till de två stadsdelar, som ingår i försöksprojektet?

Inga särskilda medel har avsatts i budgeten för projektet. Stadsdelarna som valt att delta i projektet har finansierat det via sin egen budget. Utförarna av hemtjänst har fått ersättning för utförda tjänster enligt den modell som tillämpas för den ordinarie hemtjänsten som ger ersättning i 17 nivåer. För fyratimmarsprojektet gällde ersättningsnivåerna ett till fyra, som gett 250 kr i ersättning för en timmes hemtjänst och 995 kr för fyra timmar enligt tabell nedan:

<u>Nivå</u>	<u>Tid</u>	<u>Ersättning</u>
1	1 timme	250 kr
2	2 timmar	500 kr
3	3 timmar	750 kr
4	4 timmar	995 kr

Stadsledningskontoret har beräknat kostnaderna för projektet på följande antaganden: 2002 fanns ca 43 000 personer över 80 år. Av dem hade 8100 hemtjänst. Cirka 2200 av dem som bodde i ordinärt boende hade hemtjänst i ersättningsnivåerna 1-4 vilket motsvarar drygt 6 timmar/månaden. Stadsledningskontoret antar i beräkningen att lika många till, alltså ytterligare 2200 personer skulle vilja ha hemtjänst i det nya projektet, totalt 4400 personer. Stadens kostnader per person och år för 6 timmars hemtjänst/mån med timpris 249 kr blir brutto 17 928 kr/person. Kostnaden för hela gruppen blir ca 78 Mkr. Hälften av dessa kostnader är redan budgeterade och den beräknade ökade kostnaden blir ca 40 Mkr.

Motsvarande beräkning för 4 timmars hjälp per månad ger en beräknad årskostnad för staden på 11 640 kr per person och år. För hela den nytillkomna gruppen beräknades alltså kostnaden bli 26 Mkr brutto per år. Beräknade kostnader för just Norrmalm och Hägersten skulle enligt de här beräkningarna bli 1,5 Mkr för Norrmalm och 2 Mkr för Hägersten.

Det har dock varit ett lägre antalet deltagare än beräknat, vilket innebär att kostnaderna varit avsevärt lägre än väntat.

Bruttokostnader/mån i Hägersten och Norrmalm perioden december 04 till maj 05:

	Hägersten	Norrmalm
december 04	8750	12 500
januari 05	13 250	14 500
februari	12 500	19 250
mars	12 500	22 000
april	14 500	21 750
maj	15 000	21 000
Totalt	76 500	110 000

Anledningen till att nettokostnaderna i Norrmalm är högre än i Hägersten är att antalet med tre och fyra timmars hjälp är omkring det dubbla i Norrmalm. Eftersom mellan fem och tio personer i vardera stadsdel hade hemtjänst tidigare är kostnadsökningen som en följd av projektet i realiteten ännu lägre. Av de pensionärer som har hemtjänst med förenklad biståndsprövning har 6 personer i Hägersten och 7 personer i Norrmalm fått avgiften nedsatt efter en avgiftsprövning (fram till 050531). Hägerstens stadsdelsnämnd uppger att de budgeterat för ca 25 platser från början, vilket stämt ungefär med resultatet de första sex månaderna.

Stadsledningskontorets förväntade årskostnader för Hägersten och Norrmalm var alltså ca 2 Mkr respektive 1,5 Mkr. Vi har ännu inte fått tillgång till antalet pensionärer som deltagit de sista sex månaderna av projektet, men om de inte ökat dramatiskt så kommer kostnaderna troligtvis uppgå till ca en tiondel av de förväntade kostnaderna.

2. Vilka ekonomiska förutsättningar har funnits i de två ”frivilliga” stadsdelarna?

De två stadsdelsnämnderna som nämns i budgeten är Vantör och Liljeholmens stadsdelsnämnder. Vantörs stadsdelsnämnd har inte haft förutsättningarna att genomföra projektet då platsen som biståndshandläggarchef varit vakant. De kommer dock diskutera initiativet när platsen är tillsatt.

Liljeholmens stadsdelsnämnd har en egen variant av försöket som innebär att pensionärer får be om utevistelse eller ledsagning vid intresse. Det kan innebära att de får en medföljande till en teaterföreställning eller promenad. Denna insats biståndsbedöms ej och betalas utifrån hur många timmar man använder. Detta försök har visat sig fungera mycket väl och varit uppskattat bland de äldre.

Det är upp till stadsdelsnämnderna hur de fördelat sina medel. För Vantör har det ju inte blivit något ”frivilligt” projekt och Liljeholmen uppger att kostnaderna för den utökade icke-biståndsbedömda verksamheten varit så små att de ryms inom budgeten. I budgeten för 2005 fanns speciella medel avsatta för utevistelse som kunde användas av stadsdelarna. Det är möjligt att dessa medel kunnat användas för projekt som det i Liljeholmen.

3. Hur många personer har deltagit i de olika stadsdelarna?

Under projektets första sex månader, dvs tom maj i år har ca 25 personer i vardera stadsdelsområde deltagit i projektet med 4-timmars hemtjänst med förenklad biståndsprövning.

De signaler vi fått från stadsdelsnämnderna är att projektet varit mycket uppskattat hos de äldre och att det fungerat mycket bra. Det har också varit positivt då det visat att biståndshandläggarnas arbete kan förenklas. Ett problem har varit att nå ut med information om projektet till alla berörda. Vid uppstart av alla nya projekt tar det tid innan en ny verksamhet tar fart och blir efterfrågad, varför vi inte ser det ringa antalet deltagare som ett tecken på att projektet inte varit uppskattat.

Vi har ännu inte några signaler om hur det sett ut med antalet deltagare under projektets sista sex månader. Detta kommer vi att ta del av vid projektets slutrapport som ska vara färdig i januari 2006.

4. Vilka inkomster har projektet givit resp stadsdelsnämnd?

Så som jag skrivit ovan, inga speciella medel har avsatts i budgeten för de här projekten. Stadsdelsnämnderna har finansierat projekten via sina egna budgetar.

5. Hur följer borgarrådet upp projektet?

I januari 2006 kommer en utvärdering och uppföljning av projektet presenteras av stiftelsen Äldrecentrum. Äldrecentrum vidtalades som utvärderare i samband med att försöket startades för att få möjligheten att följa försöket från start. Detta gjordes p.g.a. att många utvärderingar av projekt inte kunnat påvisa det man har efterfrågat eftersom utvärderaren inte kunnat följa försöket. När Äldrecentrum vidtalades som utvärderare fastslogs även utvärderingskriterierna. De frågor utvärderingen ska ge svar på är:

- Hur eftertraktad har den förenklade hanteringen av serviceinsatser i hemmet varit för personer 80 år och äldre? Vilka typer av insatser har pensionärerna efterfrågat?
- Kommer efterfrågan av äldreomsorgens tjänster öka och vilka blir i så fall effekterna av det?
- Riskerar projektet att binda upp resurser och personal i en sådan omfattning att det inkräktar på den ordinarie hemtjänsten?
- Hur påverkar projektet kostnadsutvecklingen för hemtjänsten?
- Underlättas biståndshanläggarnas arbete genom förenklad biståndsbedömning?

Därmed anser jag mig ha besvarat interpellation

Stockholm den 28 november 2005

Margareta Olofsson
Social- och äldreomsorgsborgarråd